

Majandus- ja infotehnoloogiaministri 29. veebruari 2024. a määruse nr 8 „Ettevõtja digitaliseerimise teekaardi toetus“ muutmise määruse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määrus kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõike 2 alusel.

Eelnõuga viiakse määrus kooskõlla 1. jaanuaril 2025 jõustunud Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (EMTAK) koodide uuendatud loeteluga ning täpsustatakse digitaliseerimise teekaardis nõutavaid andmeid. Samuti sisustatakse mõiste „reaalajamajandus“.

Eelnõuga tehtavatel muudatused ei mõjuta ettevõtjate halduskoormust, vaid aitavad automatiseerimise ja robotiseerimise toel kasvatada ettevõtjate tootlikkust.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ettevõtluskeskkonna ja tööstuse osakonna eksperdid Kaie Nurmik (teenistussuhe lõppenud) ja Kaupo Sempelson (kaupo.sempelson@mkm.ee; 625 6350). Eelnõu ja seletuskirja juriidilise ekspertiisi on teinud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Ragnar Kass (ragnar.kass@mkm.ee). Eelnõu ja seletuskirja on keeleteoimetanud Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Merike Koppel (merike.koppel@justdigi.ee).

1.3. Märkused

Eelnõuga muudetakse majandus- ja infotehnoloogiaministri 29. veebruari 2024. a määruse nr 8 „Ettevõtja digitaliseerimise teekaardi toetus“ 9. novembril 2024 jõustunud redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 06.11.2024, 3.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb neljast punktist.

Eelnõu punktiga 1 viiakse määrus vastavusse justiitsministri 28. detsembri 2005. a määruse nr 59 „Kohtule dokumentide esitamise kord“ lisa 16 „Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (EMTAK)“ 1. jaanuaril 2025 jõustunud muudatustega, mille alusel hakkas kehtima uus EMTAK. Sisulisi muudatusi sellega ei tehta.

Eelnõu punktiga 2 täpsustatakse digitaliseerimise teekaardis nõutavaid andmeid. Digitaliseerimise teekaart peab edaspidi sisaldama muu hulgas ka ettevõtja äriprotsessidega seotud andmete kogumise ja kasutamise ning reaalamajanduse lahenduste kasutuselevõtu analüüsi ja ettepanekuid. Andmed ning nende kogumine ja kasutamine on digitaliseerimise alus. Ühelt poolt põhinevad digitaalsed lahendused andmetel, teisalt tekib digitaliseerimise tulemusel juurde uusi andmeid ning andmete kasutamise võimalusi. Viimaste hulka kuuluvad ka reaalamajanduse lahendused.

Määruse rahastuse toel seni koostatud ettevõtjate digitaliseerimise teekaardid sisaldavad teavet andmete ja nende kasutamise võimaluste kohta. Eelnõuga tehtava muudatuse tulemusel esitatakse digitaliseerimise teekaardis edaspidi andmete kogumise ja kasutamise võimalused eraldi välja toodult.

Eelnõu punktiga 3 täiendatakse määruse §-i 4 lõigetega 12–13. Eelnõuga lisatakse termin „reaalamajandus“ tähendus. Reaalamajandus on digitaalne majandussüsteem, kus majandussubjektide vahelised tehingud toimuvad reaalamajanduses või peaaegu reaalamajanduses struktureeritud, standarditud ja masinloetavate digitaalsete andmete võimalikult automaatselt vahetamise teel.

Teisisõnu on reaalamajandus terviksüsteem, kus andmevahetus, sealhulgas arvete, kviitungite, tellimuste ja aruannete esitamine ning tööaja arvestus (nii inimeste kui ka seadmete kohta) toimub digitaalselt süsteemi osaliste vahel õigel ajal ja õiges vormis. Reaalamajandust rakendatakse ettevõttesiseselt ning ettevõtetevahelises ja ettevõtte ja riigi vahelises suhtluses.

Muudatus sätestab termini „automatiseeritud lahendus“ tähenduse. Automatiseeritud lahendus on ettevõtja automatiseeritud tööprotsess, mis toimub osaliselt või täielikult ilma inimese sekkumiseta. Automatiseerimine seisneb nii inimeste füüsilise tegevuse kui ka tarkvaral ja tehnoloogilistel lahendustel põhineva tegevuse muutmises inimsekkumisvabaks ja automaatses. Automatiseeritud lahenduse kirjeldus sisaldab teavet automatiseeritud tööprotsessi ülesehituse, tööfunktsioonide ja rollide ning nende inimese ja masina vahelise jaotuse kohta. Lisaks sisaldab see automatiseeritud lahenduse juhtimissüsteemi ja automatiseeritud lahenduses kasutatavate masinate ja seadmete ning nende tööfunktsioonide ning kasutatavate lisaseadmete ja tarvikute kirjeldust. Automatiseeritud lahenduse kirjeldus sisaldab ka teavet andurite ja mõteseadmete, tarkvara ja selle integratsiooni kohta, mille abil automatiseeritud lahendus oma funktsiooni täidab. Oluline on juhtida tähelepanu automatiseeritud lahenduse kasutamise ohutuse nõuetele ja nende rakendamise tingimustele, et selle tulemusel vältida vigastuste ja kahjustuste tekitamist nii inimestele, masinatele kui ka kasutatavatele tehnoloogiatele.

Lisaks põhiprotsessidele on olemas ka tugiprotsessid, mis aitavad ettevõtjal põhiprotsesse ellu viia, aga ei loo ise kliendile väärtust. Tugiprotsesside sekka kuuluvad näiteks personalijuhtimine, raamatupidamine ja dokumentide haldus.

Eelnõu punktiga 4 lisatakse määruse rakendamise peatükk, kus sätestatakse, et § 1 lõike 4 ja § 4 lõike 5 muudatusi kohaldatakse nendele taotlustele, mis on esitatud peale eelnõuga sisse viidavate muudatuste jõustumist.

4. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Muudatused ei avalda vahetut mõju riigieelarve tuludele või kuludele võrreldes meetme senise rakendamisega.

5. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras, see tähendab kolmandal päeval pärast selle Riigi Teatajas avaldamist.

6. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Euroopa Komisjonile, Kliimaministeeriumile, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile, perioodi 2021–2027 seirekomisjonile ja Riigi Tugiteenuste Keskusele ning arvamuse avaldamiseks Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusele. Eelnõu kooskõlastati märkusteta, Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse arvamuse põhjal kärbiti eelnõu mahtu ning loobuti eraldi automatiseerimise teekaardi komponendi loomisest.